

การเกิด

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๑

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

พอเกิดขึ้นมาแล้วคือจิตใจ ธรรมดาการเกิดขึ้นเป็นการที่ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้นมา สรรพสิ่งในโลกนี้มีเพราะมีเรา เราเกิดขึ้นมาแล้วถึงมีสรรพสิ่งสิ่งนี้ เห็นไหม โลกถือว่าวันเกิด วันนี้เป็นวันเกิด แต่ในหลักของศาสนา วันปฏิสนธิต่างหากเป็นวันเกิด ในหลักของศาสนา วิญญาณปฏิสนธิเกิดในครรภ์ของมารดา

การเกิด ๔ อย่าง เห็นไหม การเกิดในครรภ์ การเกิดแบบโอปปาติกะ การเกิดในไข่ การเกิดในน้ำคร่ำ เกิด ๔ อย่างนี้ พระพุทธเจ้าบอกว่าเกิด ๔ อย่าง

ทางการแพทย์จะเจริญขนาดไหนก็แล้วแต่นะ ต้องมีวิญญาณปฏิสนธิมาเกิด ถ้าไม่มีวิญญาณปฏิสนธิ วิญญาณปฏิสนธิคือความเห็นของเรา คือความคิด คือความรู้สึกใจ คือจิต วิญญาณของเรา แต่ร่างกายนี้ของพ่อแม่ เราเกิดในครรภ์ของมารดา เห็นไหม เลือดเนื้อของพ่อของแม่นี้เอามาบวช เวลาถ้าเป็นผู้ชายมาบวชคำศาสนา พ่อแม่ถึงได้ ๑๖ กัปป เพราะอะไร เพราะเอาเลือดในอก เอาส่วนหนึ่งนะ เอาเลือดเนื้อของเราไปคำจุนศาสนา มันได้บุญกุศลตรงนี้ไง บุญกุศลตรงคำจุนศาสนาไว้

แล้วศาสนานี้เป็นศาสนธรรมคำสั่งสอน ใครมาสัมผัสก็เหมือนเรารักษาแอ่งน้ำไว้อย่างใหญ่มาเลย ใครเดือดร้อน ได้มาดื่มกิน มาใช้แอ่งน้ำนั้น เขาจะมีความร่มเย็นของเขา ศาสนธรรมคือแอ่งน้ำใหญ่ ในการให้ใครมาศึกษา แอ่งน้ำใหญ่ที่ว่าเราเข้ามาสัมผัส เห็นไหม พอจิตปฏิสนธิจิตดวงนั้นมีความสัมผัสกับธรรมจะมีความสุขมาก ความสุขในจิต จิตที่สัมผัสกับธรรม เช่น เรามาทำบุญกุศล เห็นไหม ทาน ศีล ภาวนา ให้มีทานนะ พอใจมันเข้าใจเรื่องทาน มันพอใจ มันก็อิ่มเต็มของมันในเรื่องของทาน ถ้ามีความมีศีลเข้าไป นี่ศาสนธรรมเขาเข้าไป

จิตปฏิสนธิตัวนี้ ถึงว่า เป็นตัวจะเกิดเป็นมนุษย์ได้ต้องมีศีล ๕ โดยสมบูรณ์ มนุษย์สมบัติ คือศีลโดยสมบูรณ์ไง ถ้ามีศีลโดยสมบูรณ์จะเกิดเป็นมนุษย์ ถ้าไม่เกิดเป็นมนุษย์ก็เกิดเป็นอย่างอื่นต่อไปในวัฏจักรนั้น เราถึงว่า พอเกิดแล้วทำบุญกุศล วันเกิดนี่คิดถึงเรา คิดถึงหัวใจ สร้างบุญกุศลต่อไปเพื่อจะเกิดเป็นมนุษย์อีก มนุษย์นี้ประเสริฐที่สุด ประเสริฐตรงไหน ประเสริฐที่วามนุษย์นี้เป็นภพกลาง มันมีสุขและทุกข์ปนกัน

ถ้าเกิดในอบายภูมิ ในนรก ในอะไรนะ มันก็มีแต่ความทุกข์ร้อนไป แต่ไม่เคยตาย เกิดในสวรรค์ก็มีแต่ความสุข มีความเพลิดเพลิน เพลินไปนะ แล้วพอเพลินไป มันก็มีความล่งเลสงสัย มีความกังวลไปตลอด เพลินแต่ก็มีทุกข์เล็กๆ อยู่ในหัวใจ

แต่เกิดเป็นมนุษย์นี่มันผจญต่อหน้าเลย มันมีสุขมีทุกข์ให้เราเลือกได้ เราถึงสามารถประพฤติปฏิบัติได้ไง มันมีสิ่งล่อ เป็นมนุษย์นี่มีสิ่งล่อ เรามีอิสระ นี่มนุษย์ประเสริฐ ประเสริฐตรงนี้ ตรงที่อิสระ ว่าเป็นอิสรภาพ จะทำอะไรก็ได้ จะทำความดีก็ได้ แต่ต้องฝืนใจตัวเอง จะทำความพอใจของตัวเอง จะเบียดเบียนใครก็ได้แล้วแต่ ทำเต็มที่เข้าไปเลยนะ ก็ได้ พอทำเข้าไปแล้วมันก็จะสมเข้าไปที่ใจ ใจดวงนั้น เห็นไหม นี่ใจดวงนั้น ใจดวงนั้นสะสมไว้ จะปิดลับขนาดไหนก็ได้แล้วแต่ จะไม่มีใครรู้ก็ได้แล้วแต่ แต่เรารู้ของเราคนเดียว นี่อำนาจวาสนาของจิตดวงนั้น ถึงว่า เวลามาร เกิดขึ้นมาแล้ว เห็นไหม คนเราถึงมีอำนาจวาสนาไม่เหมือนกัน

วันนี้วันเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นวันแม่ เขาก็พยายามจะทำบุญกุศลถวายกันไปเพื่อเป็นบุญกุศลของตัวเอง เพื่อกระแสสังคมด้วย นี่กระแสสังคม

เพราะคนคนเดียว เพราะมีอำนาจวาสนา เวลาเกิดตอนเด็กๆ ก็เหมือนเรานี้แหละ เพราะยังไม่รู้จะเป็นอะไรขึ้นมา แต่โตขึ้นมาแล้ว บุญกุศลขบขันไปได้เป็นถึงคู่ของราชา ถ้าไม่ได้เป็นคู่ของราชาก็เป็นอะไรไป ก็เป็นคนธรรมดาคนหนึ่ง แต่ในเมื่อเป็นคู่ของราชาไป ก็มีอำนาจวาสนาที่ว่าเขามีบุญของเขา

ก็บุญอันที่เราสะสมกันอยู่นี้ไง เราสร้างบุญกุศล ทุกข์แสนทุกข์ มีความกระทบกระเทือนขนาดไหน อันนี้เราอดทนเอา เราอดกลั้นเอา ต้องอดกลั้นนะ เพราะว่าเกิดมาแล้ว ความจริงนะ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นอริยสัจนะ ทุกข์ทุกทุกข์ ทุกข์ทุกชั้นเป็นอริยสัจ แต่ที่ว่าสวรรค์มีความสุขนั้นก็ความสุขในสถานะไง ในสถานะแบบว่า เราเกิดในสถานะของสวรรค์ มันมีความสุข ผิดเพี้ยน ผิดเพี้ยนคือภพ คือสถานะที่เราเป็น แต่จริงๆ แล้วในส่วนลึกของหัวใจมันก็มีความสุข ส่วน

ลึกของหัวใจ เพราะว่าความวิตกกังวล ความอะไรต่างๆ ความไม่แน่นอนของใจ ความไม่รู้ นี่เป็นทุกข์ ถึงว่า ทุกข์นี้ถึงเป็นอริยสัจ

สรรพสิ่งในวัฏจักรนี้เป็นทุกข์ทั้งหมด เพียงแต่ว่าในสวรรค์ว่าเป็นความสุขก็สุขเล็กน้อย สุขเปลือๆ แต่ที่นี้ถ้าลงนรกนี่ยิ่งทุกข์มากใหญ่ ในนี้ก็เหมือนกัน ในภพของมนุษย์ ทุกข์เป็นอริยสัจ เห็นไหม อริยสัจคือว่า เพียงแต่ว่าทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง เราต้องเผชิญหน้ากับมันไง เวลาเจอทุกข์ ก็ต้องว่าทุกข์นี้มาจากไหน สวไปหาเหตุ ไปแก้ที่เหตุ เห็นไหม ทุกข์นี้มาจากไหน แต่พวกเรานี้ ทุกข์นี้มาจากไหน แล้วก็เอาผลของทุกข์นั้น ไม่สวกลับไปหาเหตุไง ถ้าสวไปหาเหตุ มันไปแก้ที่เหตุได้ มันก็เป็นอริยสัจ เห็นไหม ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค...นิโรธ ความดับทุกข์เกิดจากอันนั้น นี่คืออริยสัจในหลักของศาสนา ถ้าจิตมันทำได้

ถึงว่า ทุกข์ต้องทนเอา แล้วชวนขวยสร้างสมคุณงามความดีไปข้างหน้า คุณงามความดีจะเกิดขึ้นเพราะว่าเราทำเท่านั้น อำนาจวาสนาบาปมีนี่ เกิดเป็นมนุษย์ ที่ว่าเป็นอิสรภาพตรงนี้ ตรงที่ทำความคุณงามความดีแล้วสะสมได้ๆ สะสมจนแก้ไขกรรม จนถึงที่สุดของกรรมได้ไง สิ้นสุดของกรรมนะ

การกระทำของใจ จิตปฏิสนธิ จิตมีเจตนา จิตเริ่มคิด การกระทำต่างๆ เกิดจากความคิด ความริเริ่มของใจทั้งหมด กรรม มโนกรรมถึงสำคัญที่สุด เห็นไหม เราไปดูการกระทำกัน การเบียดเบียนกัน ถ้าหัวใจดวงนั้นประเสริฐ ความคิดออกมาจะดีไปหมดเลย ถ้าจิตใจดวงนั้นมีอคติในหัวใจ ความคิดออกมา มันเป็นอย่างไร จะทำดีขนาดไหน มันก็มีตุกติกอยู่ในการกระทำอันนั้น กรรม มันถึงว่า อยู่ที่ใจสำคัญ ถ้าเราถึงที่สุดของ...

ถ้าเป็นมนุษย์ประพฤติปฏิบัติขึ้นไปจนถึงที่สุด มันแก้ไขกรรมอันนั้นได้ กรรมในหัวใจนี้แก้ไขได้หมดเลย อยู่ก็สักแต่อยู่ อยู่ไปเฉยๆ นะ อยู่ไปเฉยๆ อาศัยพอแก้ไขกรรมได้หมดสิ้น ก็คนเรามีอศกปรก ชำระล้างแล้วมีอันสะอาด เห็นไหม จะทำอะไรก็สะอาด หัวใจที่สะอาด เห็นไหม ความคิดออกมาเป็นเจตนาออกมาจะเป็นความดีทั้งหมด เพราะใจดวงนั้นสะอาด

เกิดขึ้นมานี้ จิตปฏิสนธิมันหมุนไป เวียนไปๆ เกิดเป็นคนก็เกิดเป็นคน ยังต้องเกิดตายๆ ไปเกิดขึ้นมานี้ เรามีความพอใจ การเกิดขึ้นมา เกิดรับสถานะ การเกิดขึ้นมา เหมือนกับภวาสวะ การเกิดขึ้นมามีที่รับ ทุกอย่างต้องไต่ลงไปที่ตรงนั้นไง หัวใจรับรู้ไปหมด เพราะเกิดขึ้นมาแล้วมันต้อง

เกิดซ้ำเกิดซาก เกิดความคิด เกิดอารมณ์ขึ้นไป แต่ชำระกรรมทั้งหมด แล้วมันสักแต่ว่าแล้ว มันจะไม่มีการเกิดอีก เห็นไหม จิตวิญญาณตัวนี้ถึงสำคัญที่สุด

ถึงว่า ธาตุ ๖ มันมีดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศธาตุ กับธาตุรู้ ธาตุรู้คือวิญญาณธาตุ วิญญาณธาตุตัวนี้ ตัวที่มากเกิดมาปฏิสนธิ นี่ตัววิญญาณธาตุ แต่วิญญาณรับรู้ วิญญาณที่เราเป็นกันอยู่ข้างนอกนี้ เสี่ยงกระทบหุนี้มันเป็นอาการอายตนะกระทบหลายๆ วิญญาณตัวนั้น เห็นไหม ปฏิสนธิก็มากเกิด มาเกิดแล้วเวลาประพาศปฏิบัติจนถึงที่สุดก็ตัวนั้นตัวสะอาด พอตัวนั้นตัวสะอาดอีก ก็ไม่ไปเกิดอีก เห็นไหม แต่ถ้ายังไม่สะอาด ตัวนั้นต้องหมุนเวียนหมุนเกิดอีก หมุนเวียนไปเกิดเพราะมันไม่เคยตาย แต่สถานะของมนุษย์นี้ต้องเปลี่ยนไป ถึงที่สุดของอายุขัยใจ

“ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด”

ชีวิตนี้สุดท้ายแล้วต้องแยกออกจากกันระหว่างกายกับใจ เพราะสถานะของมนุษย์ จะตายจากสถานะของมนุษย์ แต่ใจนี้ไม่เคยตาย จะไปอยู่สถานะอื่นต่อไป สถานะอะไรก็ได้แล้วแต่ ถ้าเราทำความดี สถานะก็เป็นสวรรค์ขึ้นไป สุดท้ายจนสถานะไม่เกิดก็ทำได้ ไม่เกิด แต่มีอยู่ ใจดวงนี้ถึงมีความสุขเต็มที่แล้ว

ในศาสนาเราสอนอย่างนั้นนะ ในศาสนาพุทธ ถึงว่า เวลาเกิดแล้วคิดถึงตรงนี้ก็คิดถึงเรา ทำบุญกุศลก็คิดถึงเรา ถึงวันเกิดเขา เขาไปรื่นเริงกันอะไรไป อันนั้นส่วนประกอบของโลกเขา ถ้าเขาจำเป็นต้องทำก็ทำไปกับเขา แต่ตรงนี้ต้องไม่ลืม ไม่ลืมหมายถึงว่าเราเกิดขึ้นมาพบบุญกุศล เราก็ต้องสร้างบุญกุศลอันนี้เพื่อยืนยันว่าอย่างน้อยก็ต้องได้สถานะเดิม อย่างน้อยต้องเกิดเป็นมนุษย์อีก อย่างมากนี้ไม่เกิดเลย ทำให้ถึงที่สุดจนใจดวงนี้สิ้นไปได้ ใจดวงนี้หมดไป แล้วอย่างนี้เราคิดว่ามันเป็นเรื่องสุดวิสัย

อย่าดูถูกตัวเองนะ ใจของเราทุกๆ ดวง ถึงเวลามันจะชวนขวยกระทำขึ้นมา มันทำของมันได้ แล้วมันเป็นไปได้ เพราะใจดวงนี้เหมือนกับภาชนะที่จะบรรจุของต่างๆ ใจดวงนี้เป็นผู้ที่บรรจุธรรม ใจดวงนี้ ดวงใจเรา ในทุกๆ ดวงนั้นละ เวลามันสุข มันสุขที่ใจดวงนี้ เวลามันทุกข์เศร้าร้อนก็ที่ใจดวงนี้ เวลามันเศร้าร้อนจริงๆ ขึ้นมา เราว่าร่างกายเรา ไปอยู่ในห้องแอร์ เย็นขนาดไหนมันก็เราร้อน ถึงว่ามันเราร้อน มันเราร้อนที่ใจ

แล้วถ้าใจมันสะอาดขึ้นมา เพราะดวงใจดวงนี้สะอาด แต่อาศัยความคัดแปลงตนนี้แหละ อาศัยเราคัดแปลงตน เราบังคับตนของเราเข้ามา ถ้าเราเห็นผลอันนั้น เราจะยอมบังคับตน เราจะยอมทำคุณงามความดี

ทำคุณงามความดีนี้คนทั้งโลกเขาจะบอกคนนั้นไง เชอะ ไม่ทันคน เขาว่าอย่างนั้นนะ อันนั้นปากของเขาให้เขาพูดไป ใครจะติเตียนขนาดไหน นั่นเรื่องของเขา เขาจะพูดขนาดไหน นั่นเรื่องของเขา เราทำคุณงามความดีของเรา เรารับรู้ของเรา

ปากสกปรก ปากของโลกเขา กระแสของโลกชักนำกัน เขาทำไม่ได้ เขาก็อิฉาตาร้อนคนทำได้ แล้วเขาก็พูดกระแนะกระแหนไป เห็นไหม ถ้าเราตามเขา เราไปไม่รอด เราไม่ตามเขา เราเชื่อพระพุทธเจ้า เชื่อพระพุทธเจ้าที่ไหน? เชื่อพระพุทธเจ้าอยู่ที่พระไตรปิฎก ศีล ๕ ใจ ศีล สมาธิ ปัญญา ปัญญาการพยายามทำให้ตัวเองพ้นออกไปจากความมั่งง่าย พ้นออกไปจากการทำอะไร ผลุบลับ มันก็จะเข้ามาในวงของศีล

เราเชื่อพระพุทธเจ้าปากสะอาด พระพุทธเจ้าบอกว่าทำอย่างนี้ประเสริฐ พระพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นองค์ศาสดา เป็นครูของเรา เราเชื่อตรงนี้ เรายึดตรงนี้เป็นครูของเรา ยึดเหนี่ยวไว้ ไอ้อันอื่นเขาว่า ให้เขาว่าไป โลกนี้เป็นอย่างนั้นโดยตรง

โลกนี้คือหมู่มั่ว เห็นไหม ถ้าเรามองนะ โลกนี้คือหมู่มั่ว โลกทั้งหมดเลย ฉะนั้น ถ้ามองเข้ามาใกล้ โลกนี้คือหมู่มั่ว โลกนี้คือเรา เพราะมีเราถึงมีโลก โลกคือเรา เราทำความดี โลกของเรา จักรวาลของเราในหัวใจของเรา เราควบคุมของเราได้เอง ความคิดจะควบคุมได้โดยถ้ามั่นหมุนเข้าไป ถึงที่สุดแล้วเราควบคุมความคิดเราได้ แล้วเราตั้งเจตนาใหม่ เอาความคิดใหม่ให้มันเกิดขึ้น ความคิดใหม่นั้นเป็นวิปัสสนา เห็นไหม

ความคิดเดิมนั้นเป็นโลกียะ เป็นโลก โลกหมุนเวียนไป โลกคือหมู่มั่ว โลกคือเรา หมุนไปตามกระแส แต่ความคิดใหม่ เห็นไหม เชื่อพระพุทธเจ้า เกิดจากความคิดทวนกระแสเข้ามาจนแก้ไขถึงความสะอาดของใจ นี่เป็นไปได้ เราทำได้ อย่าไปคิณ้อยเนื้อต่ำใจ อย่าไปคิดว่าคนอื่นเขาทำได้ คนอื่นเขามีความสุข

ไม่จริงหรอก เวลามองหน้ากันนะ ให้คนทุกคนระบายความทุกข์ออกมาสิ ฟังไม่ทัน (หัวเราะ) ฟังไม่ทัน ทุกดวงใจเลยบอกว่าถ้าให้เราระบายความทุกข์ออกมา แต่ถ้าคนอื่นมองนะ

โอ้โฮ! คนนี้มีความสุขมาก คนนี้มีความสุขมาก เห็นไหม นี่เป็นการจินตนาการ แต่ความจริง นี่เป็นอริยสัจ

อริยสัจ เห็นไหม สัจจะความจริงอย่างหนึ่ง อริยสัจจะ มันยิ่งจริงเข้าไป คือว่าทุกข์นี้เป็นพื้นฐาน ทุกข์นี้เป็นความจริง แค่นี้เท่านั้นเอง ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป พอทุกข์ดับไป เราก็มีความสุขชั่วคราว ฉะนั้นว่า ถ้าให้พูดแล้วมีแต่ความทุกข์เหมือนกันเลย แต่เรามองเขาเองว่าเขาดีกว่าเรา เขานะ เราเลยบอกเชื่อเขาๆ เลย ไม่เชื่อมั่นตัวเองนะ

เราต้องเชื่อมั่นตัวเอง หนึ่ง แล้วมีหลักเกาะ เห็นไหม มีหลักยึดในทาน ศีล ภาวนา เรายึดของเราไว้ นี่อริยสัจ เรายึดของเรา แล้วเราพยายามทำตัวของเรา ชีวิตนี้มันก็จะรุ่งเรืองต่อไป เอวัง